

2014-11-11

Process för ledande forskningsområden och framtdsområden vid Samhällsvetenskapliga fakulteten, Stockholms universitet 2014

Samhällsvetenskapliga fakulteten fick den 23 januari 2014 av Områdesnämnden för humaniora, juridik och samhällsvetenskap i uppdrag att följa upp de ledande forskningsområden som fakulteten tidigare utsett och att identifiera nya ledande områden samt framtdsområden. Uppdraget att bereda och presentera förslag till ledande forskningsområden inom fakulteten gavs till Nämnden för forskningsfrågor (NFF) vid fakulteten¹. Samtliga institutioner, institut och centra vid fakulteten ombads att sända in nomineringar i form av självvärderingar av pågående forskning med särskild redovisning av förhållandena under perioden 2009–2013. Sammantaget lämnades **43** nomineringar till ledande forskningsområden och **22** förslag till framtdsområden in till fakultetskansliet, inalles **65** förslag. Utöver större grupperingar i form av forskningsområden ombads samtliga också redovisa resterande lärare och forskare som s.k. *fria forskare*, dvs. de som inte är knutna till en större gruppering. Det är viktigt att påpeka att indelningen i forskningsområden främst är storleksmässig och att det faktum att en enskild lärare eller forskare klassas som fri forskare, dvs. inte tillhör något redovisat område, inte ska ses som en kvalitetsmarkering.

Kriterier

Uppdraget bestod i första hand av att identifiera de forskningsområden som representerar kraftfulla forskningsmiljöer vilka är väl fungerande, fokuserade och urskiljbara. Av detta följer att områden utan sammanhållet forskningstema eller som är av alltför liten omfattning inte kan kvalificera sig som ledande område. För att kunna

---

¹ Ledamöter i Nämnden för forskningsfrågor (NFF):

Gunnel Forsberg, professor i kulturgeografi, prodekanus, ordförande

Gudrun Dahl, professor i socialantropologi

Love Ekenberg, professor i data- och systemvetenskap

Jonas Häckner, professor i nationalekonomi

Maria Larsson, professor i psykologi

Jonas Tallberg, professor i statsvetenskap

Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden

anses som ledande har forskningsområdena bedömts utifrån de kriterier som efterfrågats i självvärderingarna:

- *Förhistoria*: Tidigare varit utnämnt till ledande eller på annat sätt blivit signifikant och positivt uppmärksammat, inom eller utanför universitetet;
- *Vetenskaplig kvalitet*: Avseende kreativitet och originalitet;
- *Omfattning*: Forskargruppens storlek samt förhållande mellan seniora forskare/professorer, post.doc, gästforskare och doktorander;
- *Produktivitet*: Publiceringar och disputationer inom området;
- *Genomslag*: Citeringar och andra vetenskapliga effekter såsom utmärkelser och priser, forskargruppens egen analys av sin roll i vetenskapsområdet samt annan vetenskapsrelaterad aktivitet;
- *Extern finansiering*: Omfattning och karaktär av externa medel;
- *Samverkan med forskarnätverk och omgivande samhälle*: Avseende vetenskapligt samarbete med andra institutioner inom och utanför Stockholms universitet samt annan samhällsrelevant verksamhet och genomslag utanför akademien.

Analys

Utifrån denna kriterielista har NFF identifierat **21** ledande forskningsområden vilka samtliga – förutom att ha hög vetenskaplig kvalitet – även utmärks av att ha en avsevärd volym när det gäller forskarmiljö och externa anslag. Dessa benämns ledande *större* forskningsområden. Därutöver har **17** ledande *mindre* forskningsområden och *framtidsområden* identifierats i en andra grupp vilka utifrån kriterierna har befunnits vara av hög kvalitet, ha ett sammanhållet forskningsområde med aktiv forskarutbildning men som är mindre i volym än föregående grupp. I den mindre gruppen finns också nyetablerade forskningsområden med hög vetenskaplig kvalitet men som ännu inte byggt upp en lika stabil forskarutbildning.

En samlad bild av forskningen vid fakulteten ger vid handen att en betydande del av verksamheten har en ämnesövergripande karaktär. Vidare finns starka beröringspunkter mellan områden vid flera olika institutioner. Det gäller till exempel teman rörande *demografiska processer; demokrati och rättvisa; ekonomisk, social och rumslig ojämlikhet och utsatthet; internationella ekonomiska, politiska, sociala system och processer; lärande och pedagogiska modeller samt genus och intersektionalitet*. Därutöver finns det en stor potential för institutionsöverskridande tematik inom bland annat *språkutveckling och lärande, globala säkerhetssystem/styrssystem* samt *samhällsvetenskaplig miljöforskning* vid flera institutioner.

Flertalet av de presenterade forskningsområdena har en mångvetenskaplig eller tvärvetenskaplig karaktär och det pågår omfattande samarbeten mellan institutioner, fakulteter och universitet. Dessa är viktiga för utvecklingen av universitetets totala forskning och bör beaktas i genomgången av nedanstående förteckning av de forskningsområden som återfinns inom respektive institution.

Slutsatser

Genomgången av samtliga självvärderingar ger vid handen att de sju ledande forskningsområden som identifierades vid förra genomgången fortfarande intar en ledande position. Samtidigt har fakulteten nu ett antal nya områden som anses vara ledande större områden. Sammantaget återfinns hälften av fakultetens lärare/forskare inom dessa områden. Därutöver finns idag en grupp forskningsområden vilka har hög kvalitet men är mindre i omfattning än föregående grupp, ledande mindre områden respektive framtidsområden. Dessa engagerar ytterligare cirka 20 procent av lärarna/forskarna. Mindre än 10 procent av fakultetens lärare/forskare ingår i kategorin fria forskare. Övriga lärare/forskare, ungefär 20 procent av samtliga, tillhör forskningsområden som uppfattats som alltför allmänna och oprecisa. De kan i vissa fall karakteriseras som ett paraply för olika forskningsinriktningar. Här finns också forskningsområden och inriktningar som saknar doktorander/disputerade.

Fastställande

Efter en längre tids arbete presenterade NFF sitt förslag till ledande *större* områden till fakultetsnämndens möte den 3 september. Till fakultetens internat 1–2 oktober presenterade NFF ett ytterligare förslag med ledande *mindre* områden och *framtid*sområden. Båda dessa förslag fastställdes efter diskussion vid fakultetsnämndens möte den 8 oktober 2014 och redovisades dagen efter till områdesnämnden.

Mats Danielson, dekanus, ordförande fakultetsnämnden

Gunnel Forsberg, prodekanus, ordförande nämnden för forskningsfrågor

Bilagor:

- Ledande större forskningsområden vid Samhällsvetenskapliga fakulteten, Stockholms universitet 2014
- Ledande mindre forskningsområden samt framtidsområden vid Samhällsvetenskapliga fakulteten, Stockholms universitet 2014